

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

FIUME, csütörtök 1910. augusztus 11.

181 szám

VII. évfolyam.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Via dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda teleonszám: (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 24 kor. Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. Félév hirt. . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Az állam nyugdíjasai.

II.

Ezek az állapotok csak az változtatna, ha leszállítanák a szolgálati időt (például 35 évre), ami azt jelentené, hogy valamivel gyorsabban emelkednék a nyugdíj és inkább volna rá mód, hogy a tisztviselő kívárhassa azt az időt, amikor teljes nyugdíjjal válhat meg a szolgálattól. A lakbért is figyelembe kellene venni a nyugdíj megállapításánál.

A régi kormányban annyira nem volt meg minderre a hajlandóság, hogy Andrássy még a székesfővárosi tisztviselők nyugdíjviszonyainak rendezését is csak részben hagyta jóvá, nehogy — saját szavai szerint — az állami tisztviselők is hasonló igényekkel lépjenek fel. A mostani kormány talán nem helyezkedik ilyen merev álláspontra. Arra lehet legalább abból következtetni, hogy a vasutasok már is kaptak olyan koncessziókat, amelyek lehetővé teszik, hogy a lakáspénzüket után is huzhassanak nyugdíjat.

Különös és érthetetlen a nyugdíjtörvénynek az a rendelkezése, hogy csakis a nő tisztviselő halála esetén kell kiutalni a temetkezési járulékot. A törvénynek ez az intézkedése akárhányszor azt a visszás helyzetet idézi elő, hogy egy-egy előkelő tisztviselő temetésének költségeit barátai, tisztviselő társai kénytelenek összeadni, nehogy mint ingyen halottat temessék el.

Legigazságtalanabb azonban az a bánásmód, amiben a nyugdíjas özvegyek és árvák részesülnek. A nyugdíjas tisztviselő sorsa még csak türehető az özvegyek és árvák ellátásához képest, mert hiszen mentől tovább szolgál a tisztviselő, annál nagyobb a nyugdíja. Az özvegy nyugdíjának megszabásánál azonban nem számít, hogy meddig szolgált az ura. Csak azt veszi figyelembe a törvény, hogy mennyi volt a törzsfizetése az elhunyt tisztviselőnek. 1200 korona után 600 koronát, az azon felüli részösszegek után pedig 20 százalékot tesz ki az özvegyi nyugdíj. Ha tehát az illető tisztviselőnek 2600 korona törzsfizetése volt, az özvegye mindössze évi 880 korona nyugdíjat kap. A X. rangosztályú tisztviselő özvegye azonban csak 760 korona, XI. rangosztályú pedig 640 kor. nyugdíjat kap évente. Ehez — azt hiszem — nem kell kommentár. És ezt nevezik özvegyi nyugdíjnak. A törvényhozásnak módot kell rá találni, hogy az özvegyi nyugdíj megállapításánál is figyelembe jöjjön a szolgálati idő, esetleg a lakáspénz is.

Fokozza a nyomorúságot a törvénynek az az illogikus rendelkezése, hogy csak az az özvegy kap serdületlen gyermekei nevelésére külön járulékot (az özvegyi nyugdíj egyhatod részét egy-egy gyermek után, de az összes neveltetési járulék nem haladhatja túl az özvegyi nyugdíjat), akinek legalább három serdületlen gyermeke van. Vagyis az az özvegy,

akinek három gyermeke van, az másfélszer akkora nyugdíjat kap, mint az, akinek csak két gyermeke van. Ez utóbbi ugyanis egyáltalán nem kap nevelési járulékot.

Ez az intézkedés, mely bizonyára népesedési statisztikánk javítását célozza, a mai viszonyok közt és a mai felfogás szerint kissé tulságosan naiv intézkedés. Sokkal okosabb és célravezetőbb dolog lenne a dunántúli „egyke“ ellen küzdeni. Annak bizányára meg lenne a maga jó hatása, de az ősi nyugdíjtörvény, mint a népesedési statisztika remédiuma, ma már nem állhatja meg a helyét és legfeljebb csak igazságtalanságoknak lehet kufforrása, ha ilyen indirekt hatásokat igyekszik elérni. Az egyedüli igazságos megoldás az volna, ha az özvegy akkor is kapna nevelési járulékot, ha csak egy vagy két árvának is volna az anyja.

Ezekből a szempontokból feltétlenül revideálni kell mihamar a nyugdíjtörvényt. Végre is az államnak nem lehet érdeke, hogy éppen azokat, vagy azoknak a hátramaradottjait hagyja nyomorogni, akik egész életüket neki szentelték.

Meglehet, hogy a huszonöt év előtti viszonyoknak megfelelt a nyugdíjtörvény, de hogy egy intelligens család manapság nem tud megélni havi 50—60 koronából, az bizonyos.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hírek. Benyovszky Móric gróf, Baross János, Szilassy Zoltán és Hédervári Lehel országgyűlési képviselők ma Fiuméba érkeztek.

— A rendőrigazgató figyelmébe! A Via della Caserma egyik lakójától ma panaszos levelet kaptunk. A levél szerint a hármasszámú házban levő fuvaros kocsisai mikor késő éjjel hazatérnek, vagy a hajnali órákban onnan eltávoznak, munkájukat hangos ének-szóval, de leggyakrabban lármás veszekedéssel végzik. Tegnap éjjel pedig a részeg fuvaros kocsisok összeverekedtek, valóságos utcai csatát vívtak, majd nagy kövekkel dobálták meg egymást, veszélyeztetve a környék lakóit, mert a hőség miatt nyitva hagyott ablakokon át a kövek könnyen a szobákba eshettek volna. Minthogy a szakadatlan ordítózás ellenére sem volt látható a közelben rendőr, az álmukból felébresztett lakók szép szóval kérlélni kezdték a duhaj legényeket, hogy lármájukkal hagyjanak már fel. Természetesen a békés felszólítás eredménytelen maradt, sőt a kocsisok durva megjegyzéseket tettek az éjjeli nyugalomukban megzavart lakókra. A garázdálkodás miatt aztán az első számú ház első emeletén egyik lakó elvesztette a türelmét s revolveréből egy lövést tett, hogy a verekedő kocsisokat elriassa, ami most már

sikerült is. A fuvaroslegények állandó duhajkodásán kívül még egy nevezetessége is van a Via della Casermanak. Az említett utca arról is híres, hogy a környék összes kóbor kutyái ott adnak egymásnak találkozózt s tüvöltéseikkel folyton megzavarják az ott lakók éjjeli pihenését. A kutyák miatt az éjjeli órákban hazatérők testi épsége is veszélyeztetve van, mert a csapatokban kóborló kutyák a járó-kelőket megtámadják, úgy, hogy bot nélkül nem tanácsos magános embernek éjjel a Via della Caserman járni.

Felhívjuk a rendőrigazgató figyelmét a panaszra s reméljük, hogy a rendőrség módot fog találni a garázda kocsisok megfékezésére. A rendőrség egyuttal utasíthatná a gyepmester legyeit is, hogy a városban csatangoló kóbor kutyákat fogdossák össze. Teljesen felesleges, hogy egy városban annyi gazdátlan kutya kóboroljon.

— A városi állandó bizottság ülése.

A városi állandó bizottság holnap, csütörtökön délelőtti ülést tart, melynek napirendjén az új kaszárnya építési tervzetén való változtatásokon, valamint az utcai és házszámtáblák szállítására beküldött ajánlatok felett való döntésen kívül számos kisebb ügy szerepel.

— Kapitányok küldöttsége a képviselőnél.

A Club dei Capitani Marittimi küldöttsége tegnap tisztelgett Maylander Mihály dr. országgyűlési képviselőnél, aki hosszabb fővárosi tartózkodás után tegnapelőtt tért vissza Fiuméba. A küldöttség memorandumot nyújtott át a képviselőnek, amely az „Adria“ és az „Ungaro-Croata“ kapitányainak nyugdíjügyével foglalkozik. A két társaság nyugdíjintézményének szabályzatával ugyanis a kapitányok, de általában a tengerészek elégedetlenek s nem látják abban érdekeik megvédelmezését. E célból a küldöttség arra kérte Maylander Mihály dr. képviselőt, hogy a tengerészkapitányok s a tengerészek nyugdíjügyében addig is, míg a tengerészek nyugdíjtörvénye szentesítést nyer, úgy a kormánytól, mint a parlamentnél járjon közbe s a tengerészek érdekét védelmezze meg.

Maylander Mihály dr. országgyűlési képviselő, aki a deputációt előzékenyen fogadta, megígérte, hogy illetékes helyen mindent el fog követni a tengerészek óhajai érdekében.

— A „Pannonia“ megérkezett. A Cunard-hajóstársaság „Pannonia“ gőzöse ma reggel Newyorkból kikötőnkbe érkezett.

A hajó kikötése után a parancsnok jelentést tett a révhivatalnak, hogy a hajóról visszavándorló leszállított 160 és felszállt 81 utas, a kik Amerikába akarnak utazni a Pannonián. A hajó egy Szabó Mihály nevű örült visszavándorlót is hozott, akit először a kórházba visznek, majd illetőségi helyére szállítanak. A parancsnok ezenkívül bejelentette, hogy a hajó csak New-Yorkba érkezése után tizennégy hajóalkalmazotti ellávoztott.

— A Hrvatska balesete. A „Hrvatska“ hajóstársaság hasonló nevű gőzöse ma reggel,

mikor Portoréből elindult, elvesztette a kormányát. A baleset úgy történt, hogy a kormány, miközben a hajó hátrafelé haladt, kiesett a tartó szerkezetből és a vízbe zuhant. A kormányt, miután a vízből kiemelték, visszaerősítették a hevére s a hajó folytatta útját Fiume felé.

— **Egy kis fiu szerencsétlensége.** Még ez év elején történt, — mint annak idején megírtuk — hogy Kormos Aladár hét éves aradi illetőségű fiúnak a Deltán egy gőzmozdony kerekai a jobb lábát lemetszették. A fiu lábát amputálták s most hét hónapi kórházi kezelés után mülábbal elbocsátották a kórházból.

— **Arculütés miatt elmebaj.** Megírtuk, hogy Grubesich Mária huszonhét éves cselédeleányt De Marchi susáki festő, mert a leány a festő feleségét szóbelileg inzultálta, kétszer arcultotta, úgy, hogy Grubesich Mária elméje megháborodott. Tegnap megjelent a leány egy károlyvárosi rokona, aki a leánynak Károlyvárosba való szállítását kérte, amit a kórház igazgatósága teljesített is.

— **Lovrana vendégei.** Az Abbazia tőzsomszedságában levő Lovranát július 22-étől augusztus 6-áig összesen 503 idegen kereste fel.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi s részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Nogaro“ olasz gőzös Navarinából üresen, „Oreto“ olasz gőzös Velencéből 500 tonna kénnel, „Alessandro“ török vitorlás Zarából üresen, „Irene“ osztrák gőzös New-Orléansból 1244 drb. dongával, 1177 hordó olajjal és 1272 zsák vegyes áruval, „Pannonia“ angol gőzös New-Yorkból 260 hordó olajjal, 39 tonna géppel és 160 tonna rézzel, „Galipoli“ olasz gőzös Velencéből 25 tonna vegyes áruval, „Split“, osztrák gőzös Metkovicból 20 tonna vegyes áruval.

Indult: „Styria“ osztrák gőzös Konstantinápolyba 700 tonna cukorral, 20 tonna üvegáruval, 40 tonna ásványvízzel és 40 tonna vegyesáruval, „Ravenna“ olasz gőzös Ravennába 40 tonna fával és 10 tonna vegyes áruval.

— **A közös vámterület külkereskedelmi forgalma.** Az osztrák kereskedelmi miniszteriumnak az osztrák-magyar vámterület külkereskedelmére vonatkozólag kiadott statisztikai kimutatása szerint 1910. július havában a bevétel 219.6, a kivétel 191.8 millió koronát tett ki. E szerint az előző évhez képest 11.2 millió koronányi minus, illetve 4.6 millió koronányi plus mutatkozik. A januártól júniusig terjedő hónapokban a bevétel 1,4409.5, a kivétel pedig 1.138 millió koronát tett ki. E szerint a múlt év definitívumához képest 113.3, illetőleg 52.6 millió koronányi plus mutatkozik. A januártól júniusig terjedő kereskedelmi mérleg e szerint a múlt év 210.8 millió koronányi passzívumával szemben 271.5 millió koronányi passzívumot mutat.

— **Medolino.** Ez a kis isztriai tengerparti falu az utóbbi években sokat szerepel az osztrák és magyar sajtóban. Az osztrák kormány ki akarja ragadni ezt a helyet régi jelentéktelenségéből s nagyszabású tengeri kikötőt tervez a partszegélyén, amely azt a kettős célt szolgálja, hogy teljesen mentesítse Póla kereskedelmi forgalmát és hathatós versenyt támasztana egyetlen kikötővárosunknak, Fiuménak. Az osztrákok régóta keresnek kikötőnek alkalmas helyet az isztriai partok mentén s nemrég már arról is szó volt, hogy ezt a kikötőt Fiume közvetlen közelében, Prelukában építik meg, ahonnan szigetvasutat létesítenének Dalmácia fővárosába, Zarába. A szépen elgondolt prelukai kikötő és a szigetvasut terve azonban nem akar megvalósulni. Ausztriában sztratégiai szempontból teljesen értéktelenné tartják a szigetvasutat, a legkitünőbb szakférfiak pedig Prelukát nem tartják alkalmasnak arra a célra, hogy ott nagyszabású kikötőt lehessen létesíteni. A medolinoi nemzetközi kikötő terve három esztendővel ezelőtt merült fel. Azóta a szaktényezők behatóan foglalkoztak ezzel a kérdéssel s egybehangzóan konstatálták, hogy Medolino rendkívül alkalmas az új osztrák kikötő céljaira. Szelek ellen pompásan védett partjain kevés költséggel lehet rakodókat építeni. Ezenkívül pedig Medolino értékét az is növeli, hogy könnyen hozható vasuti kapcsolatba s 4 órával rövidíti meg a dalmáciai utat. Ha a medolinoi kikötő terve csakugyan megvalósulna, veszedelmes versenytársat kapna Fiume, amelynek a parti hajózásban eddig az volt a legnagyobb előnye,

hogy **legrövidebb volt innen az ut Dalmáciába.** Az osztrákok a Lloyd gyorsjárataival már is közelebb hozták Triesztet Dalmáciához s ha Medolino csakugyan megépülne, Fiume könnyen elvesztheti szerepét a dalmát hajózásban.

— **Lipscher Lipót nyilatkozata.** A tegnapi reggeli fővárosi lapok Lipscher Lipótnak, a Fiuméből hirtelenül eltávozott repülőgép felszállási vállalkozónak nyilatkozatát közlik. A nyilatkozat szerint Lipscher azt állítja, hogy a városi tanács neki nagyobb összegű kártérítést ígért, melyet azonban nem folyósítottak neki. Azt is állítja, hogy a tervezett repülőgép felszállás alkalmából szombat estig harmincezer korona értékű beléptijegy kelt el. Végül Lipscher akadékoskodással és mulasztással vádolja a rendőrséget. Ezzel szemben a városi tanács kijelenti, hogy a nyilatkozat egész terjedelmében valótlan; kártérítési ígért nem történt: sőt Lipscher volt az, aki a helyszíni szemle alkalmával kért kétezer koronát, mely esetben tekintet nélkül a kilátásba helyezett betiltásra, távozni volt hajlandó. A belépti jegyekből pedig mindössze hetven korona folyt be szombat estig. A városi tanács Lipscher Lipót ellen, aki egy országos bűnügyi nyilvántartó hivatal szerint lopásért két ízben is volt büntetve, rágalmazásért bünfenyítő feljelentést fog tenni.

— **Élelmiszer tolvaj.** A rendőrség tegnap letartóztatta Palkovich Péter napszámost, mert a Magyar-Horvát hajóstársaság Vértes gőzöséről egy zsák, tizenkét korona értékű élelmiszert lopott.

— **Letartóztatás akadályokkal.** A rendőrség egyik detektívje a törvényszéki palota közelében le akarta tartóztatni Legovich Marcellt, a város területéről kitiltott csavargót. Mikor ezt Manaster Antal tizennyolc éves malinszkai napszámós észrevette, felkapott egy követ a földről s azzal úgy fejbévágta a detektívet, hogy annak fejét a vér azonnal elbriította. Az odasiető rendőrök erre őt is a rendőrségre kísérték, ahol letartóztatták. A rendőrség az iratokat áttette az ügyességhez, mely hatósági közeg ellen elkövetett erőszakért fogja ellene az eljárást megindítani. A detektív sérülését a mentők kötötték be. Az orvosok megállapították, hogy a detektív sérülésének begyógyulása legalább nyolc napot vesz igénybe.

— **A vasárnapi munkaszünetért.** A rendőrök feljelentették Carisi Angelo velencei illetőségű pékmestert és Martich Antal fiumei péket, hogy a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény megsértésével hétfőn reggel az előírt időnél korábban kezdtek dolgozni. A rendőrség ezért Carisit tíz, Martichot pedig öt korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Megbüntetett kivándorló.** A rendőrség kivándorlási ügyosztálya tegnap letartóztatta Horvát Antal harmincegy éves dunaszentpáli illetőségű kivándorlót, mert Varga Jánosnak két koronáért megvásárolt utlevelével el akart Amerikába menni. A rendőrbíróság ma Horvátot hét napi elzárásra s husz korona pénzbüntetésre ítélte. A büntetés kitöltése után Horvátot illetőségi helyére toloncolják.

— **Megbüntetett pékmester.** A rendőrbíróság ma ítélkezett Beck Henrik pékmester felett, akit e szolgálatot teljesítő rendőr a járda elfoglalásáért és hatósági személy ellen elkövetett gorombaságért jelentett fel. A rendőrség ezért Becket husz korona pénzbüntetésre ítélte.

— **A dalmát vasutak kiépítése.** Hieronymi kereskedelmi miniszter ezidőszent Bécsben tárgyal az osztrák vasuti miniszterrel a dalmát vasutak építése ügyében. Az osztrák vasutügyi miniszteriumban tegnap már meg is indultak a tanácskozások, melyeken a magyar kereskedelmi miniszteriumot Neumann dr. miniszteri tanácsos képviselte. Ebből az alkalomból több függő vasuti kérdés is került tárgyalásra, de leginkább a dalmát vasutak utiránya az, amely felett dönteni fognak a mostani tárgyalások alkalmával. A magyar kormány, mint ismeretes, az osztrák kormányval már korábban tanácskozásokat kezdett

meg a vasutnak új utiránya miatt s a mostani konferencián folytatni fogják a korábban Budapesten megindult tárgyalásokat.

— **A Máv. és a vasutasok szene.** Az államvasutak igazgatósága átiratot intézett a magyar Vasuti és Hajózási Clubhoz, amelyben arra kéri a clubot, hívja fel a kötelékébe tartozó Máv. tisztviselőket arra, hogy a téli szükségelt nagyobb mennyiségű szén már s most vételezzék ki, amikor elegendő mennyiségű és jó minőségű szén áll rendelkezésére. Az átirat azt mondja, hogy az idén ismét oly nagy forgalom várható és oly sok irányu a vasut kötelezettsége, hogy a téli hónapokban esetleg nem szállíthatná pontosan a szénét.

Távirat ◀ Telefon

Főhercegek miatt kilakoltatott vendégek.

ISCHL, aug. 10. A főudvarmesteri hivatal augusztus tizenhetedikére és tizennyolcadikára az Erzsébet-szálló összes lakosztályait kibérelte a hetvenhárom főherceg és főhercegnő számára, akik a királyt augusztus tizennyolcadikán nyolcvanadik születésnapja alkalmából személyesen akarják üdvözölni. A kibérlés kellemetlen helyzetbe hozta a szálloda tulajdonosát, akinek szállodája zsufozásig tele van idegenekkel, mert vendégeit kénytelen kilakoltatni s magánházakban elhelyezni. A főudvarmesteri hivatal valamennyi kilakoltatott vendéghez udvarias hangu levelet intézett, a melyben a szálloda kibérlését azzal indokolja, hogy az ischli királyi lak csak a király és Mária Valéria főhercegnő elszállásolására alkalmas s ezért, hogy a főhercegi vendégeket elhelyezhesse, kénytelen volt a szállodát kibérelni. A főudvarmesteri hivatal naponként nyolcezer, két napra tehát tizenhatezer korona bért fizet. Ferenc Ferdinánd trónörökös a szálloda első emeletén fog lakni.

Kozma Andor mandátuma.

LIPTÓSZENTMIKLÓS aug. 10. Kozma Andor, a lipótszentmiklósi kerület munkapárti képviselőjelöltje annyira meghódította a nemzetiségi választókat, hogy a nemzetiségi jelölt biztos bukása tudatában valószínűleg visszalép. Ebben az esetben Kozmát egyhangulag fogják képviselővé választani.

Feltűnő öngyilkosság.

ZÁGRÁB, aug. 10. Crnojevic Albert jegyző tegnap egy környékbeli erdőben mérget ivott s azután föbe lőtte magát. Az öngyilkos Tomatic bán sógora volt. Életuntságának oka nagyfokú idegesség. Az öngyilkosság nagy feltűnést keltett.

Eltévedt lövés.

KÉSMÁRK aug. 10. Domorogszky Tivadar kereskedő flaubert fegyverével célbavett egy közeli ajtót, amelyen abban a pillanatban lépett ki Schwartz Mária, amikor a puská elszült. A lövés szíven találta a leányt, aki annak következtében szörnyen halt. Domorogszky ellen gondatlanságból elkövetett emberölés miatt az eljárást megindították.

„A Tengerpart“ előfizetési ára:

Egész évre	24 korona
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy óra	2 „

Egyes szám ára 6 fillér.

„A Tengerpart“

szerkesztősége és kiadóhivatala:

Vicolo dell'Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Veszélyes járvány Bártfán.

BÁRTFA, aug. 10. A közeli Hosszurét községben veszedelmes járvány, vörheny és kanyaró uralkodik. A járványt Bártfa fürdőre is behurcolták, ahol több megbetegedés is történt. A betegek közül néhányan meg is haltak. A veszedelmes járványt a hosszuréti parasztasszonyok hurcolták be tejjel és vajjal. A fürdővendégek között kínos ijedtséget keltett a járvány s valamennyien elutaztak a fürdőhelyről. A Széchenyi-szállodát, ahol Döry Márta, egy fővárosi orvos leánya a járványos betegségben meghalt, a hatóság bezáratta.

Öngyilkos honvédhadnagy.

MAROSVÁSÁRHELY, aug. 10. Percel Szaniszló, a 22. számú honvédgyalogezred hadnagya az Erzsébetliget egy padján éjjel két órakor szíven lőtte magát és nyomban meghalt. Az öngyilkos 23 éves volt és rokona Percel Dezsőnek. Az öngyilkosság oka állítólag szerelem.

Merénylet a newyorki polgármester ellen.

NEWYORK, aug. 10. Gaynor newyorki polgármestert abban a pillanatban, mikor egy Lloyd-gőzös hidjára lépett, hogy a hajón Európába utazzék, egy ismeretlen egyén támadta meg és revolverét a polgármesterre sütötte. A golyó Gaynort fejének bal oldalán találta el és súlyosan megsebesítette. A merénylet a Lloyd-társaság alkalmazottai azonnal elfogták és átadták a rendőrségnek. A polgármester egy havi tartózkodásra akart Európába utazni, hogy megrongált egészségi állapotát helyreállítsa. A rendőrség a kihallgatás alkalmával megállapította, hogy a merénylet neve Gallagner Gyula, aki a révhivatalnál volt alkalmazva.

A merénylet a tett elkövetése előtt több nappal kijelentette egy barátjának, hogy megöli a polgármestert, mert miatta vesztette el az állását. Mikor a merényletet elkövette, egy rendőrfelügyelő rávetette magát s a földre teperte. Dulakodás közben a gyilkos többször a közönségre lőtt. Az izgatottság a városban óriási. A polgármester még nem tért magához, állapota súlyosbodott.

Hetvenezer ember sztrájkja

New-Yorkban.

LONDON, aug. 10. A Times jelenti Newyorkból: A kabátvarrók sztrájkja 70.000 embert vont el a munkától. Ez eddig a legnagyobb szám, amelyet egy foglalkozás keretén belül valaha is Newyorkban a sztrájkolók képeztek. Huszonegyezer más szabó is sztrájkban áll és számítanak rá, hogy a hét folyamán még 45.000 fog csatlakozni hozzájuk. A newyorki cukorfinomítóknak 2000 ember sztrájkol.

Királyunk közbelépése a vatikánál.

BÉCS, aug. 10. Egy itteni lap tudósító szerint hire jár, hogy Mária Krisztina spanyol anyakirályné Ferenc József királyhoz fordult, hogy a Vatikán és Spanyolország között fölmerült konfliktus békés elintézése érdekében interveniáljon a pápánál. Azt hiszik, hogy a Vatikánnak a spanyol kormányhoz intézett válaszigjegyzéke már Ferenc József király közbelépésének hatása alatt készült.

A lázadó druzok.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 6. A lapok a sziriai váli egy táviratát közlik, mely szerint az e hó 3-án közölt támadásnál, amelyet a druzok három hauráni falu ellen intéztek, 59 embert, köztük 6 nem mohamedánt és 12 asszonyt meggyilkoltak. A Konstantinápolyban tartózkodó druz bejek fölszólították a druzokat, hogy adják meg magukat a kormánycsapatoknak.

Törökország és Anglia.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 10. Az angol királynak a szultánhoz intézett kéziratáról írva, amelyben Edvard király elhunytát és György király trónralépését notifikálja, a Tanin kiemeli a kézirat rendkívüli barátságos hangját, amely Törökországnak a hármasszövetséghez való csatlakozásáról szóló híresztelések után rendkívül értékes. Hangsúlyozza ezután a cikk, hogy sem az ezen hírekhez fűzött lapkommentárok, sem pedig a két német hadihajó megvásárlása nem változtatnak Törökország általános külpolitikáján.

Egy kis és egy nagy butorozett szoba

erkélylyel, fürdőszoba használatával azonnal kiadó. Via Germania, Casa Minach I. em. 5. sz. ajtó.

Kitünő forgalmu és kimutathatólag nagyon jól jövedelmező vendéglő

betegség miatt eladó,

esetleg óvadékképes egyénnek elszámolása átadó.

Cim a kiadóhivatalban.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percnire —

Kifogástalan magyar s bécsi konyha. Hamisítatlan borok. —: Olcsó árak. 40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére.

Elutazás miatt igen olcsón eladó, egy a város központjában fekvő

vendéglő

árnyékos kerttel nagy teremmel, valamint tekepályával, villamos világítással. Felvilágosítással szolgál Stalcer A. Via Remai 4.

Adria szálló és étterem

Adamich és Adria utca FIUME Zmaić palóta

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdővel és vilányos világítással.

Kitünő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

THERAPIA-PAVILLON KÁVÉHÁZ

— CIRKVENICA —

LEGSZEBB HELYÉN A THERAPIA-FÜRDŐ MELLETT, ÁRNYAS PARK KÖZEPÉN. KIFOGÁSTALAN FRISSITŐK ÉS KÁVEHAZ ITALOK.

Naponta cigányzene. : : : Naponta cigányzene.

Fájdalomtól megtört szívvel értesítjük összes rokonainkat, ismerőseinket és barátainkat, hogy felejthetetlen

Cheracci Antonietta, szül. Ružić

f. hó 6-án Judendorfban elhunyt.

A kedves halott hült tetemei f. hó 11-én, csütörtökön délelőtt 10 órakor fognak az itteni vasuti állomásról a temetőbe szállíttatni.

Fiume, 1910. augusztus hó 9-én.

A gyászoló család.

VÉDJEGY

ZSEBEN HORDHATÓ

LEGOLCSÓBB

KRISTÁLYLIMONÁDÉ ÉS LEGJOBB LIMONÁDÉ

Poralakban előállított limonádé

Egy adag 6 fillér. Touristadoboz 12 adaggal, zsebben kényelmesen hordható alakban 80 fillér.

Kirándulásokon, sport-tourákon, hadgyakorlatokon kitünő szolgálatot tesz.

Bármely vízben oldva kitünő limonádét ad:

—: Készíti: —: **KERTÉSZ ERNŐ** Gyógyszerész
kristály limonádé gyára Szabadkán. Kapható mindenütt

Cantrida "FIUME" vendéglő
 ●● a fürdővel szemben. ●●
 Szép árnyékos kerthelyiség teképpályával
 kitűnő magyar és olasz konyha hamisítatlan
 magyarárad bor.
 Kőbányai polgári és duplamaláta sör.
 Számos látogatásért esedezik
 Ragg Mihály, vendéglős.

GLOBUS
 HIRLAPIRODA - FIUME - V. de Domini u.
Bel- és külföldi lapok.
 :-: Hangjegy- és könyvvarusítás. :-:
 Előfizetések a világ összes lapjaira eredeti árakon
 — Uj tulajdonos: Platzner Arthur. —

Hirdetmény.

K. 200,000 óvadék lefizetett a kereskedelmi törvény 462. §-a értelmében a m. kir. adóhivatalnál 573/910 tétel alatt 1910. ján. 20-án kel. 7441 szám alapján.

Felhívás

a temesvári segélyszövetkezetbe való beiratkozásra ugyint: a halál esetére való segélyezési osztályba, hozomány osztályba, özvegyek gyermekek osztályába és a segélyt és hozományt biztosító osztályokba.
 I. Az elhalálozás esetére biztosító osztályba beiratkozhatnak mindazok, kik már betöltötték 15-ik életévüket de a 60-át még nem érték el.
 II. A hozomány osztályba 2000-tól 20,000-ig terjedő összegekre beiratkozhatnak születésüktől fogva mindazon leányok, kik 18-ik életévüket még nem töltötték be.
 III. A gyermek biztosító osztályba be lehet iratkozni 2000-tól 20,000-ig terjedő összegekre, mely összegek a 24-ik életév betöltése után fizetendők ki.
 IV. Az özvegyek osztályába beiratkozhatnak özvegyek és előreha adott életkorú hajadonok, olyan összegekre, amilyent képesek fizetni. Ezeknek a támogatás három éves tagság után folyósítottatik.
 Az elhalálozás esetére biztosító osztály minden tagja, a jogok megszerzése után a szövetkezetnél pusztán saját aláírására minden jótálló nélkül kölcsönt is nyerhet.
 Minthogy ez az egyedüli ilyenmü szövetkezet az egész Osztrák-Magyar monarchiában, amely a kereskedelmi törvény 402. §-a értelmében 200,000 korona óvadékot tett le s így teljes biztosítékot nyújt, a szövetkezet felhívja a bármilyen rangú és vallású személyeket, hogy a szövetkezet fentemlített valamelyik osztályába beiratkozzanak.
 Alapszabályok, kötvények és levelezés minden nyelven.
 A beiratkozásokra felvilágosításokat ad Marianovich György irodája, amely a főképviseletet bírja Fiume, Lika-krbava megye, a magyar-horvát teugerpárt, Dalmázia, Hercegovina, Istria és Ausztria közelebb fekvő tartományai számára.
 Az összes itt felsorolt helyekre fix fizetéssel és jó jutalékkal képviselők kerestetnek. Ajánlatok és levelek Marjanovich Györgyhoz intézendők; Távirati cím: Marjanovich, Fiume, Via Governo 6.
 A fent felsoroltak alapján a temesvári segély szövetkezet főképviselete felhívja mindazon személyeket, akik az eddig fennálló Balkán, Hercules és az északi segélyszövetkezet tagjai voltak s akik hatvanadik életévüket még nem töltötték be s a halálozási osztályba vagy a hozomány osztályba voltak beiratkozva, ugyszintén azokat, akik újabban szándékoznak beiratkozni, avagy gyermekeiket akadják beiratztatni, hogy forduljanak a fentemlített főképviselethez, ahol mindenmü felvilágosítást nyerhetnek.
 Minél számosabb jelentkezést kér:
A segélyszövetkezet általános főképviselete:
 Marjanovich György, Via Governo 6.
 Telefon 11-35.

Megnyílt! ▲ ▲ Megnyílt!
MERKUR KÁVÉHÁZ
 a vasúti állomással szemben
 Legjobb minőségű kávéházi italok. - - -
 MAGYAR BOROK.
 Pontos és tiszta kiszolgálás.
A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.
 A n. é. közönség pártfogását kéri
 KONRAD FERENC tulajdonos.

PERIC PÉTER

FIUME - Via Lodovico Kossuth 19

Egyedüli specialista vadász- és hegymászó valamint különlegesség cipőkben.

Pontos kiszolgálás.
 Jutányos árak.

Mosóda és vasaló intézet
 Fiume, Via del Ponte I.
 (volt Waldmann féle).
 Különlegesség: Gallérok és kézelők a kedvelt budapesti fényvel. Pontos és gyors kiszolgálás.
 Jutányos árak. Külön vegytisztító osztály.
 Szives támogatást kér ROLICH FERENC mosóda tulajdonos.

ROYAL SZÁLLODA

Kossuth Lajos u. - FIUME - Interurb. Telef. 121.

- Központi fekvésű elsőrangú családi szálló -
 a villamos vasút mentén, lift, fürdő, villanyvilágítás stb.
 :-: Omnibus minden vonatnál. :-:
 Tulajdonos DRASKOVICH MIKLÓS.

VELENCE
CAVALLETTO
 SZÁLLODA és ÉTTERMEK
 a Márkus-tér közvetlen közelében teljesen újjáalakítva.
 Szobák 2 1/2 lirától, teljes penzió 9 lirától feljebb.
 Ritűnő konyha, tiszta italok.
 Társaskoosi és megbízott az állomásnál.
VILLANYVILÁGÍTÁS!
GŐZFÜTÉS! FÜRDŐK!
 Tulajdonosok:
FRATELLI SCATTOLA.

ORIENTALE KÁVÉHÁZ VELENCE
 nagy bar-ral és tágas söresarnokkal egyesítve.
 Riva degli Schiavoni, a Lidóra induló vaporettok állomásával szemben.
 Egyetlen modern kávéház és bar Velencében.
 Az egész házat magába foglaló, e célra épült elegáns helyiségek a lagunákra néző gyönyörű tetőtérasszal. - Kitűnő fagyaltok és frissítő italok. - Kifogástalan kiszolgálás minden nyelven. - Mérsékelt árak.
 :-: Az idegenek találkozó helye. :-:
 Estéknként orkesztrális hangverseny.
 Csütörtökön és vasárnapon délutáni hangverseny 3 órától 6 óráig.

STOICOVICH E.
 „APOLLÓ” vendéglője
 FIUME, DEÁK KORZÓ 20. sz.
 (a pályaudvarral szemben).
 Elsőrendű magyar borok
 Kőbányai polgári sör.
 Kizárólag magyar konyha.
 Havi előfizetések elfogadhatnának.
 Magyar gazda. - - - -
 - - - - Magyar kiszolgálás

NAVICELLO F.
 automobil és kerékpár üzlete.
 Piazza Scarpa - FIUME - Telefon 774
 Kellékek raktára és alkatrészek kicserélése.
JAVÍTÁSOK RÉSZÉRE MECHANIKAI MŰHELY.
Auto-Garage és bérletek.

Varieté Hotel Susák
 Estéknként elsőrendű művészi erők fellépte.
 Minden hó 1-én és 15-én új műsor.
 Belépti díj 1 kor. - Kezdeté 9 órakor.

VELENCE PENSION INTERNATIONAL.
 Szülői szálló és penzió 2 peronyire a Márkus-térrel. - Villanyvilágítás - Fürdő.
 Telefon 1386.
 Teljes penzió 7 lirától. - Szobák 2 1/2 lirától feljebb.
 Elismert jó konyha. Az egész éven át nyitva
 A magyar vendégek részére jár "A TENGERPART".

JADRAN SZÁLLODA
 BUCCARI.
 MAGYAR KONYHA
 MAGYAR BOROK - KITŰNŐ SÖR
 Homolka Károly tulajdonos.

Hungária Penzió
 Lussingrande
 Magyar ház modern komforttal. - Napi ellátás 6 korona. - Kitűnő konyha.
 Tulajdonos: özv. Seress Imréné.

ZOUBEK B.
 FÉNYKÉPÉSZ
 - FIUME - a susáki hid mellett.
 Készít mindennemű fényképeket és fénykép-levelezőlapokat a legolcsóbb áron és kifogástalan kivitelben.

Magyar borbély és fodrász
 Fiume Via Germania 46. sz. a pénzügyi kaszárnya fölött.
 Teljesen újjáalakítva és a legnagyobb kényelemmel berendezve.
 Pontos, tiszta kiszolgálás.

Uri és női cipész KOLLER FERENC
 Fiume, Deák korzó 20. sz. az állomással szemben. Specialista amerikai és francia cipőkben. Pontos kiszolgálás.

JUNG FARKAS
 férfi szabó terme
 FIUME, Corso 24. sz. III. em.
 Ajánlja magát mindenféle szabó munka szállítására.
 Kifogástalan munka. - Modern

LUSSINGRANDE PENZIÓ VILLA PUNTA
 Egész éven át nyitva. - Saját tengeri fürdő. - Modern kényelem. - Elsőrendű konyha.